

Prát við Ingrid Hestoy, rithovunda:

Ferðaleiðari í skuggalandi

At tora at kaga niður á botn og koma á fótur aftur, — tað gevur styrki, sigur Ingrid Hestoy, rithovundur, í samroðu við Sosialin. Í lotuni er hon í jólafrí í Føroyum. Prátið snýr seg um stuttsøgusavnið »Piprandi Hjarta«, sum Ingrid saman við beiggjanum Heina Hestoy, hevur givið út. Av tí at Heini Hestoy í lotuni er uttanlands í arbeiði, snýr prátið seg bert um tann partin, sum Ingrid hevur skrivað

Fyri tann, sum fekk stuttsøgusavnið »Piprandi Hjarta« í jólagávu, ella sum hevur verið í bóka-búðini og ognað sær bókina, var tað ikki vanligur jólaesnaður, sum lesarin her fekk innlit í.

Systkini Heini og Ingrid Hestoy hava í felag skrivað bókina, sum eru hugtakandi kensluligar lýsingar, harðrendar, bersøgna og skakandi umstøður hjá menniskjum í ómenniskjansligum umhvørvi o. s. fr.

Stutt sagt, — neyvan hevur slíkt stuttsøgusavn verið skrivað á føroyskum máli áður, — av føroyskum rithovundum.

Ingrid Hestoy er ættað av Tvøroyri. Hon er 36 ára gomul og gongur í lotuni á Journalistháskúlanum í Århus.

Hon var bert 16 ára gomul, tá hon á fyrsta sinni fór til Danmarkar, har hon hevur gingið í skúla og havt ymiskt fyri-fallandi arbeiði.

Kvinnukúgan

Í stuttsøgusavninum er Ingridar partur í innihaldi um kvinnu, sum kallast Hanna Joensen. Vit hitta hana, tá hon er niður-undir komin av tablett- og rúsdrekkamisnýtslu, og

verður innlögð á psykiatriska deild. Orsøkin til hetta er, at maður Honnu gjøgnum fleiri ár hevur kúgað og bukað hana. Nú er hon so oyðilögð, at verpápin krevur, at Hanna skal undir viðgerð. Tær hugsanir, sum Hanna Joensen ger sær, áðrenn og aftaná hon verður innlögð, sýna, at hon bæði er gløgg og dugir at eygleiða umheimin. Kortini letur hon sær bjóða slíka harðrenda og ómenniskjansliga viðferð.

Hóast skilagóð, hvussu ber tað til, at hon letur seg buka og kúga, uttan at gera nakað fyri at sleppa til rimingar?

— Tað er so lögð, men menniskju kunnu lata seg kúga so langt um alt kensluligt mark, uttan at víðurkenna veruleikan, sigur Ingrid. Tey hava mist sjálsvirðingina og halda ikki, at tey eiga kærleika til góðar.

— Tá eg gav hesum persóni navnið Hanna, so var tað eisini fyri at mynda kynsleiklut hennara. Hanna stendur fyri tí maskulina í kvinnuni, meðan a'ð stendur fyri tí feminina. Um tú ikki víðurkennir tann leiklut, sum tær verður tillutað, koma trupulleikarnir.

Maðurin eigur eftir røttum fyriskriftum at

vera djarvur og ikki vísa kenslur, um alt ikki gongur honum til vildar. Er slíkur maður veikur, so kann hann eitt nú hevna seg inn á konuna, fyri at kenna seg við yvirlutan.

— Tað er ikki óvanligt, at slíkir menn buka og kúga konurnar, tí tær eru nærmast at taka imóti.

Kjøtmarknaðurin

— Ikki soleiðis at skilja, — menn kunnu eisini hugtakast av kvinnum, sum tora at vísa styrki, men samstundis verða teir ótryggir, tí leikpartarnir mynda seg øvugt. Ingrid brosar og sigur: — Tó verða kjansirnir á kjøtmarknaðinum eisini minni!

— Viðvíkjandi Honnu, so kemur hon inn í slíka tvístøðu í persónligu umstøðum sínum, at hon at enda noyðist at fáa psykiatriska viðgerð.

Hvi ger hon ikki upp-reistur móti órættinum og harðrendu viðferðini?

— Hon er t.d. ein lýsing av teimum ungu gentunum í 50-unum og 60-unum, sum fóru blaðungar til Danmarkar at arbeiða.

— Eg plagi at taka til, at størsta útflutningsvora í Føroyum í hesum tíðarskeiði vóru konufólk. Um tú kannar tað, so vóru flestu av hesum gentum í arbeiði á gistingarhúsum í Keypmannahavn. Tær

kendu ikki nógv til umhvørvið uttanfyri heimbygðina, og tí ókendar við donsk viðurskipti. Hittu tær síðan ein dana, sum líktist føroyingum, — tað vil siga heldur rokutar menn, sum líktust teimum dreingjum, tær kendu heimanifrá, so kendi tær seg væl.

— Bert vistu hesar gentur ikki, at verumáttin millum danir er óðrvisi, og at hesi garpar kanska ikki sótu so væl til tað samfelagið, sum teir búleikaðust í.

Hanna Joensen fekk slíkan mann, sum bukar hana líkamliga og sálarlíga, til hon at enda missir veruleikan burtur og ikki kennir seg hava innivist nakrastaðni. Hon verður virðisleys í egnum eygum, og tí sleppur hon sær ikki til rýmingar. Hennara leiklutur verður at vera manninum til vildar, tó at tað kortini ikki bætir um stöðuna. Roynir hon at seta seg upp móti harðskapinum hjá manninum við at svara aftur og gerast ónd, so bukar hann hana. Roynir hon harafturimóti at lást sum einki, so ósir tað eisini mannin. Hann bukar hana kortini. — Samstundis roynir maðurin at ræða hana við at hann skal hevna seg, um hon grettir nakað fyri øðrum um teirra samliv.

Niðrundir komin, sum hon er, góðtekur hon, at

kalmar foto

Ingrid Hestoy, rithovundi: — Hevur tú kagað á botn og er komin undan kavi aftur, er tað ein styrki í sjálvum sær. At verða ferðaleiðari í skuggalandi er tí ein avbjóðing, sum tú noyðist at taka av.